

Quickscan flora en fauna

Central Park 076, Breda

Velp, 12 mei 2022

Colofon

Titel : Quicksan flora en fauna
Subtitel : Central Park 076, Breda

Projectnummer : 22.034
Datum : 12 mei 2022

Veldonderzoek : E.W.A. Janssen
Auteur(s) : E.W.A. Janssen

Collegiale toets : T. van de Zilver

Opdrachtgever : Stantec
Contactpersoon : M. Kooijman

Bezoekadres : Kerkstraat 20
Postcode : 6883 HT Velp
Telefoon : 026-2001900

info@ekoza.nl
www.ekoza.nl

Ekoza B.V. is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Wettelijk kader	5
2.1	Natura 2000-gebieden	5
2.2	Natuurnetwerk Nederland	5
2.3	Soorten.....	6
2.4	Houtopstanden	8
2.5	Invasieve exoten	9
3.	Projectgebied	10
3.1	Gebiedsbeschrijving	10
3.2	Voorgenomen ingreep	12
4.	Onderzoeksmethode	13
4.1	Gebiedsbescherming	13
4.1.1	Natura 2000	13
4.1.2	Natuurnetwerk Nederland	13
4.2	Soorten.....	13
4.2.1	Bronnenonderzoek.....	14
4.2.2	Veldonderzoek	14
4.2.3	Effectenbeoordeling.....	14
4.3	Houtopstanden	15
4.4	Invasieve exoten	15
5.	Resultaten	16
5.1	Gebiedsbescherming	16
5.1.1	Natura 2000	16
5.1.2	Natuurnetwerk Nederland	17
5.2	Soorten.....	18
5.2.1	Grondgebonden zoogdieren	18
5.2.2	Vleermuizen	19
5.2.3	Vogels	21
5.2.4	Reptielen, amfibieën en vissen	24
5.2.5	Flora	25
5.2.6	Ongewervelden	26
5.3	Houtopstanden	26
5.4	Invasieve exoten	26
6.	Conclusies en aanbevelingen.....	27
6.1	Gebiedsbescherming	27
6.1.1	Natura 2000	27
6.1.2	Natuurnetwerk Nederland	27
6.2	Soortbescherming	27
6.2.1	Grondgebonden zoogdieren	28
6.2.2	Vleermuizen	28
6.2.3	Vogels	28
6.2.4	Reptielen, amfibieën en vissen	29
6.2.5	Flora	29
6.2.6	Ongewervelden	29
6.3	Houtopstanden	29
6.4	Invasieve exoten	29
Bronnen		30
Literatuur		30
Websites.....		30

1. Inleiding

In het centrum van Breda wordt ruimte gemaakt voor nieuwbouw in het kader van het project Central Park 076. Hiervoor dienen enkele gebouwen te worden gesloopt. De Ontwikkelingscombinatie Huis van der Donck verkent de mogelijkheden voor de herontwikkeling. Vanuit Europese en nationale regelgeving dient onderzocht te worden welke effecten deze ingreep heeft op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) en op beschermde flora en fauna.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een quickscan. Het betreft een beoordeling van de huidige en potentiële aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren op de onderzoekslocatie en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden. De quickscan vindt plaats op grond van bronnenonderzoek en een terreinbezoek. Tijdens het terreinbezoek is een inschatting gemaakt welke soorten voor kunnen komen en welke soorten op voorhand uit te sluiten zijn.

Deze quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitsel geven over de afwezigheid van soorten. Dit onderzoek betreft geen volledige veldinventarisatie. Mochten er effecten te verwachten zijn van de werkzaamheden op beschermde soorten die mogelijk aanwezig zijn, dan wordt een nader onderzoek geadviseerd.

In hoofdstuk 2 staat het wettelijk kader uiteengezet, waaraan getoetst dient te worden. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het onderzoeksgebied en de voorgenomen ingrepen. Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek en de mogelijke effecten van de ingreep op beschermde soorten besproken. Ten slotte volgen in hoofdstuk 6 de conclusies, aanbevelingen en eventuele vervolgstappen.

2. Wettelijk kader

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Het bevoegd gezag ligt bij de provincies. De Rijksoverheid blijft verantwoordelijk voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het Rijk, zoals hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij etc.

De Wet natuurbescherming is gericht op de bescherming van:

- Natura 2000-gebieden;
- Soorten;
- Houtopstanden.

2.1 Natura 2000-gebieden

De basis voor Natura 2000 zijn de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze natuurbeschermingsrichtlijnen hebben naast de bescherming van specifieke flora en fauna eveneens als doel om de leefgebieden van deze soorten te behouden, te herstellen of uit te breiden.

In Nederland zijn ruim 160 gebieden als Natura 2000-gebied aangewezen door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Door de toenmalige minister van LNV zijn instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld voor de Natura 2000-gebieden, deze staan vermeld in het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit. Daarin staan ook de instandhoudingsdoelstellingen voor alle habitattypen, -soorten en broedvogels die in het Natura 2000-gebied voorkomen beschreven. Daarnaast staat beschreven op welke wijze de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren zijn. Onder 'instandhouding' wordt verstaan het geheel aan maatregelen die nodig is ter behoud of herstel van een gunstige staat van instandhouding van de natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten.

Elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren; of
- een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen

is ingevolge artikel 2.7, tweede lid verboden. De activiteit kan slechts doorgang vinden wanneer het bevoegd gezag een vergunning verleent.

2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het doel van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) is om een samenhangend netwerk te creëren van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Het huidige netwerk bestaat voor het merendeel uit Natura 2000-gebieden en andere bestaande natuurgebieden. Daarnaast worden

natuurgebieden uitgebreid, nieuwe natuurgebieden ontwikkeld en ecologische verbindingzones aangelegd.

Onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland zijn Ecologische Verbindingszones (EVZ), die natuurgebieden met elkaar verbinden om het migreren van dieren en planten tussen natuurgebieden mogelijk te maken.

De provincies zijn sinds 2014 verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Bij toetsing van de ingreep aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN) zijn de 'Spelregels EHS' van toepassing, een uitwerking van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en een door Rijk, provincies en maatschappelijke organisaties gezamenlijk opgesteld beleidskader. Provincies hebben de Spelregels laten doorwerken in hun eigen ruimtelijk beleid. Het compensatiebeginsel voor de EHS is het sluitstuk van het 'nee, tenzij' beschermingsregime. Volgens dat regime zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen, die afwijken van het bestemmingsplan, in het NNN met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang én het ontbreken van reële alternatieven. De hoofdlijnen van de regels voor de bescherming en compensatie van het NNN zijn juridisch verankerd in de uitbreiding van het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke ordening (Barro, voorheen AMvB Ruimte), die op 1 oktober 2012 in werking is getreden (bekendmaking inhoud Stb. 2012, 388; bekendmaking inwerkingtreding Stb. 2012, 434).

2.3 Soorten

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn;
- andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Ingevolge artikel 3.1 is het verboden om:

1. Opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. Opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. Eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. Opzettelijk vogels te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Habitatrichtlijn vallen soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage I van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.5 (Bern bijl. II, Bonn bijl. I) verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Opzettelijk dieren te verstoren;
3. Opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.6 (Bern bijl. I en II, Bonn bijl. I) verboden om dieren of planten te verkopen, te vervoeren voor verkoop, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden, tenzij het gaat om aantoonbaar gefokte of gekweekte dieren of planten.

Andere soorten

Onder het beschermingsregime andere soorten vallen soorten waarvan er geen Europese verplichting tot bescherming is. Dit zijn soorten die vanuit nationaal belang extra bescherming behoeven.

De beschermde status van soorten kan per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. In dit geval gaat het om de provincie Noord-Brabant.

Ingevolge de Wet natuurbescherming artikel 3.10 is het verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Zorgplicht

Artikel 1.11 Wet natuurbescherming voorziet in een algemene verplichting voor eenieder om voldoende zorg te dragen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Het betreft bovendien niet alleen dieren en planten van soorten waarvoor de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn specifieke beschermingsmaatregelen eisen, maar alle in het wild levende dieren en planten.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Voor de bescherming van dieren en planten van soorten waarvoor geen specifiek beschermingsregime geldt op grond van hoofdstuk 3, heeft de zorgplicht zelfstandig betekenis. Op grond van de zorgplichtbepaling moeten schadelijke handelingen in beginsel achterwege worden gelaten dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

Jaarrond beschermde nesten

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Enkele provincies, zoals Limburg en Overijssel, hebben hun eigen lijst van jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten.

2.4 Houtopstanden

Een houtopstand is volgens de Wet natuurbescherming een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Ingevolge artikel 4.1 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom (voor deze wet);
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed:
 - uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen,
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;

- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid;
 - bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

2.5 Invasieve exoten

Sinds 3 augustus 2016 is er een Europees verbod op bezit, handel, kweek, gebruik, transport en vrijlaten van schadelijke exotische planten en dieren. Deze soorten staan op de zogenaamde Unielijst. Een exoot is een plant, dier of ander organisme dat van nature niet in Nederland voorkomt. Als een soort schadelijk is voor de natuur is dit een invasieve exoot.

Invasieve exoten komen door menselijk handelen in Nederland terecht. Exoten die zich thuis voelen in Nederland vestigen zich in de natuur en vermeerderen snel. Om de schade die invasieve exoten aanrichten aan te pakken is een Europese verordening ontwikkeld. In deze verordening staan ge- en verboden om schade in de Europese Unie zo veel mogelijk te voorkomen. Op de Unielijst staan soorten die voorkomen en schade toebrengen of dit in de toekomst kunnen doen.

Verschillende soorten hebben een verschillend effect op de natuur in Nederland en behoeven dus ook andere maatregelen. Voor een aantal krabben en kreeften mag bevissing, transport en handel voor consumptie wel, omdat dit een beheersmaatregel is voor deze soorten.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de aanpak van de invasieve exoten die in 2016 en 2017 op de Unielijst zijn geplaatst (zie bijlage 10 van de Regeling natuurbescherming). Uitgezonderd zijn de wolhandkrab en de Amerikaanse rivierkreeften (waarvoor het Rijk verantwoordelijke blijft) en de beverrat (waarvoor de waterschappen verantwoordelijk blijven).

Niet elke exoot die schadelijk is in Nederland of andere delen van de EU staat op de Unielijst. Er zijn een aantal criteria waaraan een soort moet voldoen om op de Unielijst te komen. Enkele soorten staan niet op de Unielijst, maar kunnen echter wel schade veroorzaken, zoals Aziatische duizendknopen. Daarom adviseert de overheid om maatregelen te nemen om te voorkomen dat deze invasieve exoten in de natuur terechtkomen of zich verder verspreiden.

3. Projectgebied

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied is gelegen tussen de straten Boschstraat, Brouwerijstraat, Valkenstraat en Schootsteeg in het centrum van Breda (Figuur 1), ten oosten van Stadspark Valkenberg. Het gaat om het gebouw van de Kringloopwinkel Goedkoop En Zo, de tuin van Huize Raffy (Boschstraat 57), de Yeni Camii moskee, een kleine parkeerplaats achter de moskee en een grasveld met wat bomen aan de Valkenstraat. Figuur 2 geeft een impressie van het projectgebied.

Figuur 1. Globale ligging van het projectgebied en een luchtfoto.

Figuur 2. Impressie van het projectgebied, bovenste vier foto's betreffen de tuin aan Boschstraat 57, de vijfde en zesde foto betreffen de moskee en onderaan het grasveld en de kringloopwinkel aan de Valkenstraat.

3.2 Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens het terrein te gaan herinrichten. De kringloopwinkel, het magazijn en de moskee worden gesloopt en al het groen wordt verwijderd binnen de projectgrenzen. Vervolgens komen er appartementen. De gebouwen aan de Boschstraat, inclusief Huize Raffy blijven ongewijzigd. Aan de zijde van Park Valkenberg zal hoogbouw worden gerealiseerd. Ook zal er in het ontwerp aandacht zijn voor de verbinding tussen het park en de Boschstraat. Het totale bouwprogramma zoals opgenomen in het initiatiefplan omvat circa 130 woningen en appartementen. De Ontwikkelcombinatie denkt eventueel ook nog aan een culturele invulling bij Huize Raffy (begane grond). Bij een integrale ontwikkeling ligt het voor de hand dat het parkeren ondergronds of half verdiept wordt opgelost. De planning is om de bestemmingsprocedure in 2023 in orde te krijgen en eind 2023 op zijn vroegst te starten met het project.

4. Onderzoeksmethode

4.1 Gebiedsbescherming

Het onderzoek naar gebiedsbescherming betreft een bureaustudie.

4.1.1 Natura 2000

Voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden ten opzichte van het projectgebied is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Hier is alle informatie over Natura 2000-gebieden te vinden zoals de habitattypen en -soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen.

In dit onderzoek worden o.a. de onderstaande vragen beantwoord:

- Ligt de ingreeplocatie in een Natura 2000-gebied, of ligt er een Natura 2000-gebied binnen de invloedsfeer van de ingreeplocatie, zodat externe en/of cumulatieve effecten te verwachten zijn.
- Wat zijn de mogelijke negatieve en/of positieve effecten van de voorgenomen ingrepen op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied in kwestie.
- Kunnen deze effecten:
 - verstorend zijn voor kwalificerende soorten;
 - leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de kwalificerende habitats;
 - significant negatief zijn voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen.

4.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) werd vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd. Het Natuurnetwerk is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Voor het bepalen van de ligging van het projectgebied ten opzichte van het NNN is gebruik gemaakt van de websites van de provincie Noord-Brabant. Hierbij is bekeken hoe de ligging van het projectgebied is ten opzichte van het Natuurnetwerk. Bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen het NNN worden de effecten van de ingreep op de wezenlijkheidskenmerken en -waarden van het NNN getoetst.

4.2 Soorten

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit twee delen. Er is begonnen met een literatuurstudie, gevolgd door een veldonderzoek in het projectgebied. Aan de hand van de literatuurgegevens en het veldbezoek wordt bepaald welke soorten daadwerkelijk in het projectgebied voor kunnen komen.

4.2.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Een belangrijke bron zijn de gegevens afkomstig uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Deze databank geeft het meest actuele overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen. Het is een koppeling van databases zoals waarneming.nl en telmee.nl. Hierin participeren onder andere de soortenorganisaties zoals Sovon, Ravon en de Zoogdiervereniging. Voor de gegevens uit de NDFF is een zoekgebied geselecteerd rondom de te onderzoeken locatie. Er is gekeken naar de gegevens van de laatste 3-10 jaar, afhankelijk van de soortgroep en hoeveelheid gegevens. De NDFF is op 13 april 2022 geraadpleegd. Verder zijn ecologische verspreidingsatlassen geraadpleegd: Bos, 2006; Broekhuizen, 2016; Creemers, 2009; NVL 2002.

4.2.2 Veldonderzoek

Het projectgebied is eenmaal bezocht op 14 april 2022. Het was een zonnige dag met een temperatuur van rond de 17°C en een zwakke wind. Het veldwerk voor dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Het onderzoek bestaat uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het projectgebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Er is zowel (globaal) gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een eenmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc.).

4.2.3 Effectenbeoordeling

Als bepaald is welke beschermde soorten in het projectgebied voor kunnen komen vindt een inschatting van de effecten plaats. Aan de hand van de ingreep worden de effecten van de activiteiten op de mogelijk aanwezige soorten bepaald. Effecten kunnen optreden tijdens de realisatiefase van het project en zijn dan meestal tijdelijk van aard. In de gebruiksfase van het project kunnen blijvende effecten optreden. Effecten van de ingreep op aanwezige soorten zijn sterk afhankelijk van een aantal variabelen, zoals: de voorgenomen werkzaamheden, de exacte locatie, de periode van het jaar, het tijdstip van de dag, de doorlooptijd van de werkzaamheden, de gebruikte machines of materialen, enzovoort.

Niet alleen de effecten op de aanwezige verblijfplaatsen van de soort zijn van belang, maar ook of het leefgebied blijvend kan voorzien in alles wat nodig is om succesvol te kunnen voortplanten of te kunnen verblijven. Verder is het van belang te weten welke effecten de werkzaamheden hebben op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Bij kans op negatieve effecten kan nader onderzoek worden geadviseerd en is mogelijk een ontheffing van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming nodig.

4.3 Houtopstanden

Bij het kappen van bomen binnen het projectgebied wordt middels een bureaustudie bepaald of het houtopstanden betreft die buiten het besluit van de betreffende gemeente vastgestelde grenzen van de bebouwde kom (voor deze wet) liggen.

4.4 Invasieve exoten

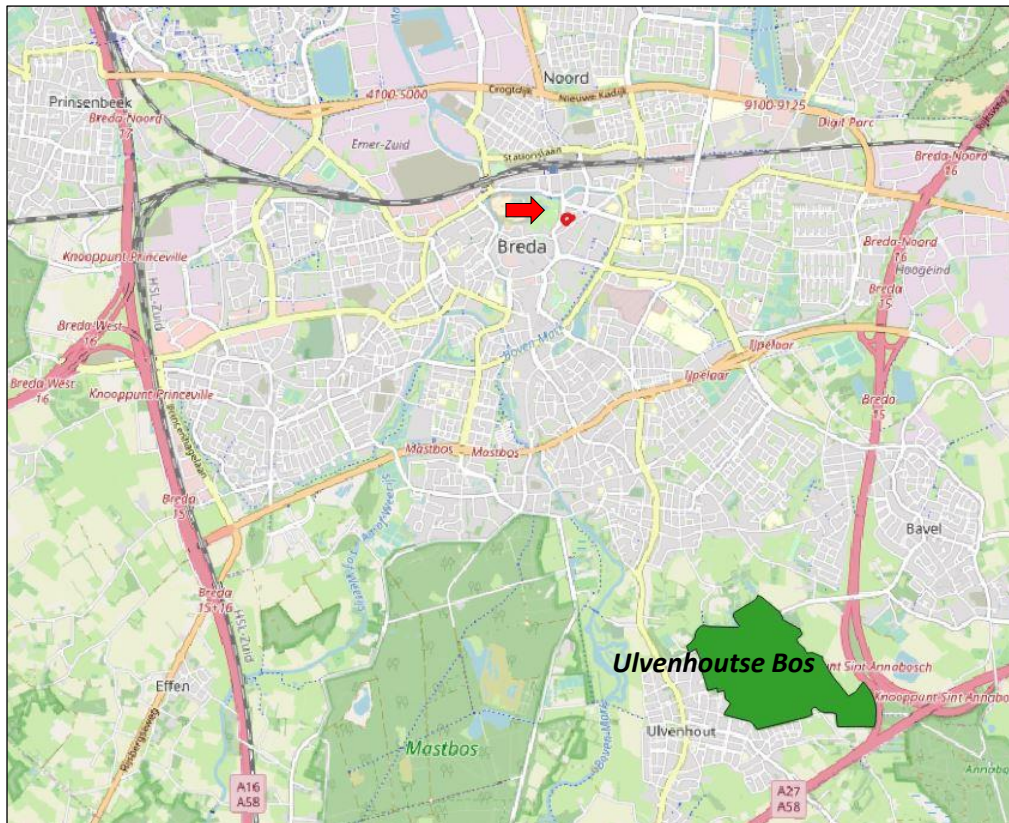
Tijdens het veldonderzoek wordt er gekeken naar de aanwezigheid van invasieve soorten.

5. Resultaten

5.1 Gebiedsbescherming

5.1.1 Natura 2000

Het projectgebied ligt op 3,9 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Ulvenhoutse Bos (Figuur 3).

Figuur 3. Ligging van het projectgebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse Bos.

Het Ulvenhoutse Bos is een klein bosgebied. Het beekbegeleidende bos ligt langs de Broekloop en de Bavelse Leij, zijbeekjes van de Mark. In de ondergrond bevinden zich slecht doorlatende, kalkrijke leemlagen, die voor een schijngrondwaterspiegel en hoge waterstanden zorgen. Er zijn gradiënten aanwezig van droge tot vochtige, lemige zandgronden naar natte leem- en veengronden waar basenrijk kwelwater toestroomt. Om het natte bos beter te kunnen exploiteren zijn in het verleden greppels gegraven en werden de (hakhout)bomen op de tussenliggende hogere delen (rabatten) geplaatst. Dit patroon is nog steeds overal in het bos aanwezig en wordt doorkruist door de verschillende beeklopen. De meeste hogere gronden zijn bedekt met eiken-beukenbos, op armere gronden ook met eiken-berkenbossen. Langs de beken en op de lage delen van dalflanken staan vogelkers-essenbossen. Op enkele zeer natte plekken langs beekjes zijn kleine stukjes kwelgevoed elzenbroekbos aanwezig. Het Ulvenhoutse Bos is aangewezen tot Habitatrichtlijngebied vanwege drie habitattypen; dit zijn drie bostypen.

Effectenbeoordeling

Storingsfactoren die plaats kunnen vinden door de werkzaamheden zijn trilling, geluid, licht en verzuring en vermeting door stikstofuitstoot. De werkzaamheden worden op bijna 4 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, Ulvenhoutse Bos uitgevoerd. Trilling, geluid en licht zijn door deze grote afstand niet verstorend. Het Ulvenhoutse Bos bevat drie stikstofgevoelige habitattypen. Er is momenteel geen vergunningsplicht voor tijdelijke stikstofdepositie in de aanlegfase (Grapperhaus, 2021). Mogelijk is er wel een vergunning benodigd voor de gebruiksfase. Er zijn mogelijk negatieve effecten op beschermde gebieden door stikstofdepositie.

5.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied ligt op ca. 150 meter van het Natuurnetwerk Nederland (Figuur 4). Dit betreft de watergang de Mark.

Figuur 4. Ligging van het projectgebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

In het Natuurnetwerk Nederland heeft de provincie de volgende doelstellingen:

- het herstel en behoud van de rijkdom aan soorten, de biodiversiteit. Hiervoor moeten natuurgebieden worden uitgebreid, verbeterd, en met elkaar worden verbonden, waardoor een netwerk ontstaat. Dit netwerk moet functioneren in ruimte en tijd, waardoor planten en dieren een duurzame, robuuste en klimaatbestendige leefomgeving krijgen;
- het bieden van ruimte aan de groeiende behoefte aan rust en ruimte. Hierdoor kunnen inwoners en bezoekers de natuur beleven en het draagvlak voor natuurbeleid waarborgen.

Effectenbeoordeling

Het projectgebied ligt niet in het Natuurnetwerk Nederland. De Provincie Noord-Brabant houdt wel rekening met mogelijke externe effecten. Ruimtelijke ontwikkelingen die geen significant negatief effect hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van het

Natuurnetwerk Nederland mogen plaatsvinden. De werkzaamheden in en de uiteindelijke inrichting van het projectgebied tasten door de ruime afstand de kernkwaliteiten van de Mark (met beheertype Beek en Bron) niet aan en passen binnen het beleid van het Natuurnetwerk Nederland, provincie Noord-Brabant. Het afwegingskader EHS hoeft niet te worden doorlopen.

5.2 Soorten

Er is een bronnenonderzoek verricht naar de aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied. De belangrijkste gegevensbron is de NDFF. De NDFF geeft echter geen volledig beeld van de aanwezigheid van soorten. Dat komt omdat niet alle gebieden even goed worden onderzocht. Daarnaast worden bepaalde soortgroepen beter onderzocht dan andere. Dit kan te maken hebben met de interesse van de waarnemer, toegankelijkheid van een gebied of omdat sommige soorten moeilijk te inventariseren zijn. Ten slotte worden niet alle waarnemingen doorgegeven. Door middel van het veldbezoek is een inschatting gemaakt van de te verwachte beschermde soorten in het projectgebied. Daarna is onderzocht welke effecten de werkzaamheden kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

5.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenonderzoek

Een aantal grondgebonden zoogdieren is in het projectgebied of in de omgeving van het projectgebied waargenomen (NDFF). Tabel 1 geeft een overzicht van deze soorten.

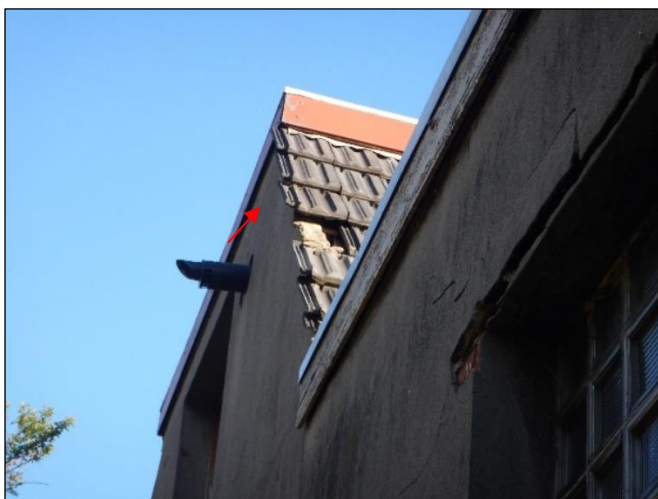
Tabel 1. Overzicht van waargenomen grondgebonden zoogdieren in het projectgebied of in de nabije omgeving van de laatste 10 jaar (NDFF, tot 1 km).

Soort	Beschermingsstatus		
	Habitat-richtlijnsoort	andere soorten	vrijgestelde soorten
Algemene muizen			x
Bever	x		
Boommarter		x	
Bunzing		x	
Haas			x
Eekhoorn		x	
Konijn			x
Egel			x
Steenmarter		x	
Vos			x

De bunzing en de boommarter zijn rond het projectgebied allebei eenmaal, als verkeersslachtoffer, aangetroffen. De bever is in 2019 en 2020 enkele malen waargenomen in de Mark, rond de Marksingel. De eekhoorn is enkele malen in de wijken Doornbos-Linie en Ginniken waargenomen, op enkele honderden meters ten noordoosten respectievelijk zuiden van het projectgebied. In of nabij het projectgebied zijn bijna geen meldingen van grondgebonden beschermde zoogdieren. Uitgezonderd is een eenmalige melding van een steenmarter uit het nabijgelegen Stadspark Valkenberg.

Veldonderzoek

Het projectgebied bestaat uit een tuin, grasveld, parkeerplaats en twee gebouwen in het centrum van Breda. Beschermde grondgebonden zoogdieren zouden zich in de gebouwen, bomen of in hopen onder de grond kunnen bevinden. Tijdens het veldbezoek zijn er echter geen sporen van beschermde soorten waargenomen. Zo zijn er in de bomen geen eekhoornnesten aangetroffen en daarmee zijn er geen verblijfplaatsen van eekhoorns in het projectgebied. In de tuinschuurtjes of in de tuin zijn geen sporen van marters aangetroffen. De aanwezige bomen bevatten geen openingen groot genoeg voor steen- of boomarter. De kringloopwinkel is dagelijks in gebruik/bewoond en voor marters ontbreken er naast de rust ook de openingen in dit gebouw om binnen te komen. In het magazijn kan mogelijk wel de steenarter voorkomen op zoldertjes of in ongebruikte kamers. In het dak ontbreekt op tenminste één plek een dakpan waardoor er toegang is tot de ruimte erachter. Deze ruimte was niet toegankelijk voor inspectie.

Figuur 5. In het magazijn is mogelijk een beschermde verblijfplaats van de steenarter aanwezig.

Voor kleine marters is het centrum van Breda verder geen gunstige omgeving vanwege het stedelijke karakter, met veel verkeer en verharde, niet-groene delen. Ze worden er niet verwacht. Grondgebonden zoogdieren als algemene muizensoorten en mol kunnen voorkomen op de locatie, maar hier zijn geen aanwijzingen voor gevonden. Vrijgestelde gebouwbewonende soorten als huis(spits)muis kunnen mogelijk in de bebouwing worden aangetroffen en bosmuis en woelmuizen in de tuin en het grasveld.

Effectenbeoordeling

De voorgenomen werkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op eventueel aanwezige steenarter in het magazijn.

5.2.2 Vleermuizen

Vleermuizen vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijnsoorten. Verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven) en essentiële vliegroutes en foerageergebieden van deze soorten zijn beschermd.

Bronnenonderzoek

Er zijn vier soorten vleermuizen in de omgeving tot een kilometer afstand waargenomen volgens de NDFF. Tabel 2 geeft een overzicht ervan. De meeste vleermuiswaarnemingen betreffen foeragerende, overvliegende of baltsroepende gewone dwergvleermuizen. Verder zijn er waarnemingen van ruige dwergvleermuizen en een handvol waarnemingen van rosse vleermuizen en laatvliegers. In en om het projectgebied zijn alleen enkele waarnemingen van gewone dwergvleermuizen, met name in het Park Valkenberg. Verder van het centrum zijn ook waarnemingen van watervleermuis en gewone grootoorvleermuis bekend. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn binnen honderden meters van het projectgebied niet bekend.

Tabel 2. Overzicht van vleermuizen die zijn waargenomen in het projectgebied of de nabije omgeving in de laatste 5 jaar (NDFF).

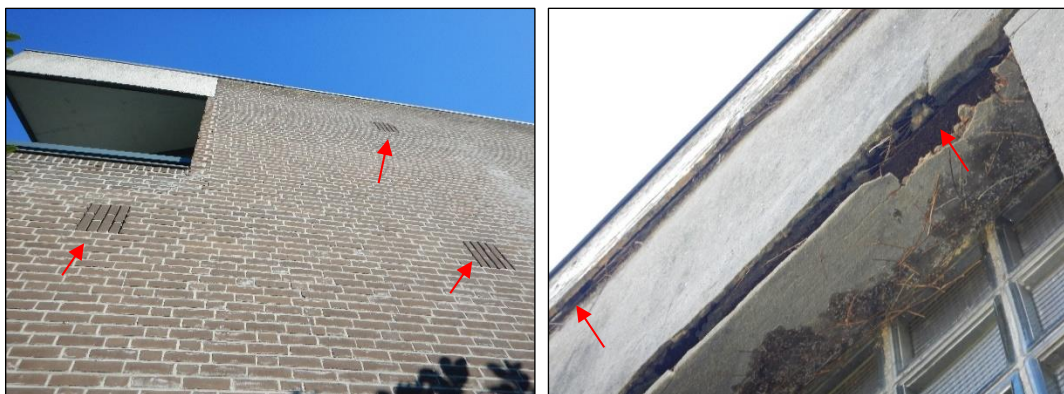
Soort
Gewone dwergvleermuis
Laatvlieger
Ruige dwergvleermuis
Rosse vleermuis

Veldonderzoek

Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen zich bevinden in gebouwen of bomen. In bomen bevinden vleermuizen zich in holtes, spleten of achter loshangend boomschors. In gebouwen kunnen vleermuizen zich onder andere bevinden in de spouw, onder dakpannen, achter boeiboorden en op zolders.

De aanwezige bomen in de tuin konden goed worden onderzocht op de aanwezigheid van holtes of spleten en deze waren afwezig. De grote bomen op de grens van het grote grasveld en de Valkenberg zouden wel holten of losse schors kunnen bevatten die geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats.

De kringloopwinkel, het magazijn en de moskee zijn geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen. Het gaat bij de winkel om een toegankelijke luchtsponw vanuit de tuinkant en bij het magazijn om daklijsten en toegankelijke ruimten onder dakpannen. In de moskee zitten openingen in de raampjes (Figuur 7).

Figuur 6. Mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen in de Kringloopwinkel en het magazijn, gezien vanuit de tuin van Huize Raffy.

Figuur 7. Mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen in het magazijn (I) en de moskee.

Niet alleen verblijfplaatsen van vleermuizen, maar ook essentiële vliegroutes zijn beschermd. Vleermuizen zijn plaatstrouw en maken vaak jaren achter elkaar gebruik van hetzelfde netwerk aan verblijfplaatsen. De meeste soorten maken ook gebruik van min of meer vaste vliegroutes tussen hun verblijfplaats en het jachtgebied. Indien er geen alternatieven zijn is de vliegroute van essentieel belang voor een kolonie. Als de dieren niet meer zonder verstoring van hun verblijfplaats bij hun jachtgebied kunnen komen, moeten ze verhuizen. Om deze reden zijn essentiële vliegroutes van vleermuizen beschermd. Lijnvormige landschapselementen die als vliegroute kunnen dienen zijn bijvoorbeeld bomenrijen of watergangen. Deze zijn in het projectgebied niet aanwezig.

Ook essentieel foerageergebied van vleermuizen is beschermd. Het projectgebied zelf biedt geschikt gebied om te foerageren, omdat er een tuin met struiken en bomen aanwezig is en een grasveld met bloemen en enkele bomen. Dit is aantrekkelijk voor insecten en daarmee ook voor vleermuizen. Het projectgebied is gezien de oppervlakte echter niet essentieel voor vleermuizen als foerageergebied. Het naastgelegen Park Valkenberg is als foerageergebied een geschikt en groot alternatief.

Effectenbeoordeling

Het projectgebied biedt geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen voor vleermuizen, namelijk in de moskee, de kringloopwinkel en het magazijn. Ook in de grote bomen langs de Valkenberg kunnen vleermuizen hun verblijfplaats hebben. De sloop van de gebouwen en de kap van de bomen kan vleermuizen en hun jaarrond beschermde vleermuisverblijfplaatsen aantasten.

Essentieel foerageergebied is niet aanwezig binnen het projectgebied, hoewel er ongetwijfeld vleermuizen zullen foerageren in de tuin en boven het grasveld. Lijnvormige landschapselementen zijn niet aanwezig binnen het projectgebied, waardoor een negatief effect op een essentiële vliegroute van vleermuizen is uitgesloten.

5.2.3 Vogels

Alle inheemse vogelsoorten behoren tot de Vogelrichtlijn. Daarnaast is het nest van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd.

Voor het broedseizoen van vogels is geen standaardperiode. Dit omdat het broedseizoen van soort tot soort en van jaar tot jaar kan verschillen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode van 15 maart tot 15 juli worden aangehouden.

Bronnenonderzoek

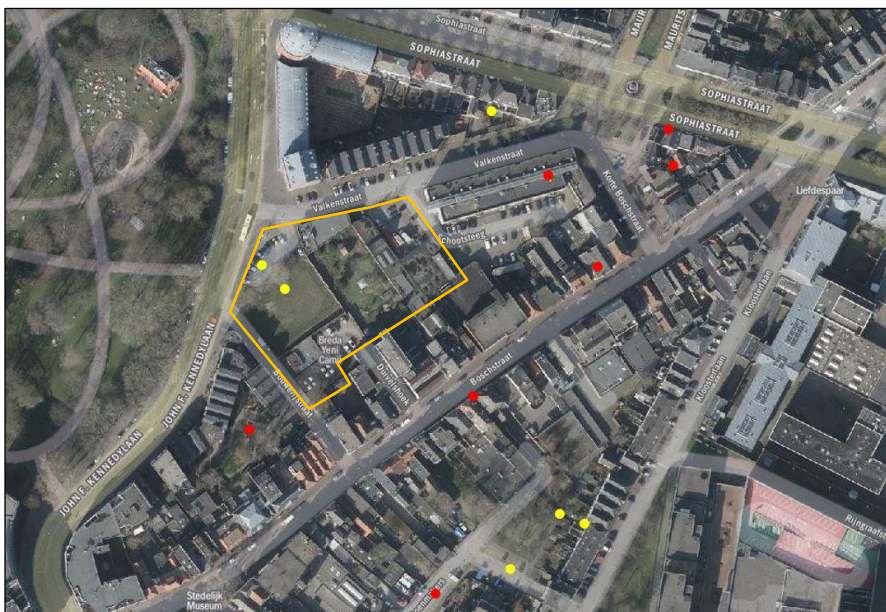
In de omgeving van de projectlocatie komen vooral soorten van een stad en park voor. In Tabel 3 zijn de vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest die zijn waargenomen in of in de omgeving van het projectgebied weergegeven (NDFF). Vanwege het relatief groot aantal waargenomen vogelsoorten in de omgeving is daarom in de nadere toelichting een selectie gemaakt van soorten die het gevoeligst zijn voor de werkzaamheden. Dit zijn alle kwetsbare soorten met een jaarrond beschermd nest van categorie 1 t/m 4.

Tabel 3. Overzicht van vogels met jaarrond beschermde nesten die zijn waargenomen in het projectgebied of de omgeving van de laatste 5 jaar (NDFF).

Soort	Beschermingsstatus
	jaarrond beschermde nesten
Blauwe reiger	5
Bonte vliegenvanger	5
Boomklever	5
Boomkruiper	5
Bosuil	5
Ekster	5
Gekraagde roodstaart	5
Gierzwaluw	2
Grauwe vliegenvanger	5
Groene specht	5
Grote bonte specht	5
Huismus	2
Koolmees	5
Pimpelmees	5
Roek	2
Slechtvalk	3
Spreeuw	5
Zwarte kraai	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5

De gierzwaluw wordt verspreid over Breda waargenomen. Nabij het projectgebied zijn er ook waarnemingen, waarvan enkele van een invliegende gierzwaluw (Figuur 8).

De huismus wordt eveneens verspreid over Breda waargenomen. In het projectgebied zijn in de afgelopen vijf jaar twee waarnemingen gedaan van foeragerende huismussen nabij het grasveld aan de Valkenberg. In het projectgebied zijn volgens bronnen geen waarnemingen bekend van gierzwaluw of nestindicerende huismussen. Ook niet in de aangrenzende hoge gebouwen aan de Boschstraat.

Figuur 8. Waarnemingen van gierzwaluwen (rood) en huismussen (geel) in en rond het projectgebied (NDF, 5 jaar).

De roek broedt in een kleine kolonie nabij de straat Klaverweide, op ongeveer 700 meter ten noordoosten van het projectgebied. De slechtvalk wordt met name op de Grote Kerk gemeld, soms ook als paar.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek is een aantal vogels gehoord en gezien, waaronder merel, heggemus en houtduif. De bomen zijn zo ver mogelijk gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten. Deze waren in de vroege lente nog goed te overzien maar zijn niet aangetroffen. De bebouwing is geschikt als nestlocatie voor de gierzwaluw en/of huismus, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Er zijn dakpannen op het magazijn aanwezig waaronder huismussen en gierzwaluwen kunnen broeden (Figuur 9). Er zijn openingen door ontbrekende dakpannen en kieren van 2 of 3 cm zijn voldoende voor beide soorten om onder het dak te komen. Hoewel de ruimte onder de dakpandaken (tot het platte dak) beperkt is en de gierzwaluw een vrije ruimte van 3 meter nodig heeft volgens het Kennisdocument, kan niet worden uitgesloten dat gierzwaluwen schuin in- en uitvliegen.

Figuur 9. De daken met dakpannen in het projectgebied (bron: googlemaps.com).

Huismussen zouden verder bij gaten in de muur van het magazijn naar binnen kunnen (Figuur 10) of kunnen broeden in struiken of schuurtjes in de tuin.

Figuur 10. Voorbeelden van mogelijke toegangen voor huismussen naar plekken om een nest te maken.

Tijdens het veldbezoek op 14 april is vroeg gestart en extra gelet op aanwezige huismussen, maar deze zijn niet waargenomen in het projectgebied. Eén bezoek is echter niet voldoende om te kunnen uitsluiten. Huismussen of gierzwaluwen worden verder in de moskee niet verwacht en er is een geringe kans op verblijfplaatsen ervan in de kringloopwinkel. In de bomen, struiken, nestkasten en gebouwen kunnen wel algemene vogels nestelen. De nesten daarvan zijn niet jaarrond beschermd.

Effectenbeoordeling

Er kunnen zich jaarrond beschermde nesten van huismus en/of gierzwaluw in de bebouwing bevinden. In de bomen zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Bij sloop gaan mogelijk gierzwaluw- of huismusnesten verloren. Verder kan de tuin en het grasveld behoren tot het functioneel leefgebied van de huismus. Ook dit is indien essentieel, beschermd. In de bomen, struiken, (vogel)huisjes kunnen algemene vogels in het broedseizoen broeden. Bij kap / sloop in het broedseizoen, worden mogelijk algemene broedvogelnesten verstoord of aangetast.

5.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Bronnenonderzoek

In Tabel 4 is een overzicht weergegeven van de waargenomen beschermde amfibieën, reptielen en vissen in het projectgebied of in de omgeving van het projectgebied (NDFF).

Tabel 4. Overzicht van waargenomen reptielen, amfibieën en vissen in of nabij het projectgebied van de laatste 5 jaar (NDFF).

Soort	Beschermingsstatus		
	Habitat-richtlijnsoort	andere soorten	vrijgestelde soorten
Alpenwatersalamander		x	
Bastaardkikker			x
Bruine kikker			x
Gewone pad			x
Groene kikker spec.			x
Hazelworm		x	
Kleine watersalamander			x

De Alpenwatersalamander is in 2016 en 2018 gemeld in en nabij de wijk Zandberg, op zo'n kilometer ten zuiden van het projectgebied. De hazelworm is eenmaal aangetroffen op een bedrijventerrein in het noordoosten van Breda, nabij de Polder Vught.

Veldonderzoek

Er is geen oppervlaktewater aanwezig op de onderzoekslocatie, waarmee de aanwezigheid van beschermde vissen en voortplantingswater voor beschermde amfibieën kan worden uitgesloten. Het aanwezige groen is niet geschikt als landhabitat voor beschermde amfibieën, omdat deze in de nabijheid van het projectgebied niet voorkomen. De eventuele aanwezige Alpenwatersalamander zou bovendien in de zomer te ver van het projectgebied leven (mogelijk in water in het Valkenberg Park) dat het voorkomen ervan in de winter in het projectgebied niet aannemelijk is. Overwintering in het park is dan logischer. Bovendien staat om de tuin een hoge muur. Amfibiesoorten waarvoor een vrijstelling geldt kunnen (zwervend) voorkomen in het projectgebied, met name op het grasveld.

Tijdens het veldbezoek is een inschatting gemaakt op het gebruik van het projectgebied door reptielen. Het projectgebied biedt weinig geschikt leefgebied (structuurrijke vegetatie, zanderige plekken) voor zwaar beschermde soorten en deze worden dan ook niet verwacht. Het projectgebied is omringd door gebouwen en het groen is niet verbonden met de omringende bossen en natuur (in het bijzonder boswachterij Dorst).

Effectenbeoordeling

Zwaar beschermde vissen, reptielen en amfibiesoorten stellen kritische eisen aan hun leefomgeving. Geschikt habitat om te rusten, zich voort te planten of te overwinteren is voor beschermde vissen, reptielen en amfibieën in het projectgebied niet aanwezig. Negatieve effecten van de werkzaamheden worden niet verwacht.

5.2.5 Flora

Bronnenonderzoek

In de laatste 5 jaar zijn er alleen meldingen gedaan van de beschermde planten wolfskers en de kartuizer anjer. De wolfskers staat op een parkeerplaats aan de Stadserf, op zo'n 400 meter ten zuidwesten van het projectgebied. De kartuizer anjer is in 2020 aangetroffen nabij of op het spoor iets ten oosten van het spoorviaduct met de Doornboslaan.

Veldonderzoek

Het onderzoek heeft plaatsgevonden vroeg in de bloeitijd van de meeste beschermde plantensoorten. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen en deze zijn ook niet te verwachten. Het is een goed onderhouden tuin en op het regelmatig gemaaid grasveld stonden veel narcissen en tulpen. Op de muren zijn geen beschermde muurplanten aangetroffen. Op de moskee groeide muurvaren, deze varen is niet beschermd.

Figuur 11. Muurvaren op de moskee en tulpen en narcissen op het grasveld aan de Valkenberg.

Effectenbeoordeling

De meeste beschermde planten zijn zeer kritisch ten aanzien van hun standplaats. Beschermde planten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Gezien de aard van het projectgebied en de soortensamenstelling van de aanwezige flora worden beschermde planten hier ook niet verwacht. Er is daarom geen negatief op beschermde flora te verwachten.

5.2.6 Ongewervelden

Bronnenonderzoek

In de afgelopen tien jaar is er van de beschermde ongewervelden in de naaste omgeving van het projectgebied alleen de teunisbloempijlstaart waargenomen (1 exemplaar in 2019, NDFF). Dit was iets ten zuidwesten van het Park Valkenberg.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek is een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde ongewervelden in het projectgebied. Iedere soort is afhankelijk van een bepaald habitat met bepaalde waardplanten of andere elementen. Deze voorwaarden zijn in het projectgebied niet aanwezig. Het betreffen naast gebouwen, een goed onderhouden tuin en grasveld. Voor teunisbloempijlstaart ontbreken de waardplanten kattenstaart, basterdwederik, teunisbloem of wilgenroosje.

Effectenbeoordeling

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op beschermde ongewervelden.

5.3 Houtopstanden

De bomen in het projectgebied vallen onder de bebouwde kom houtopstanden en zijn daarom vrijgesteld van de meld- en herplantplicht van de Wet natuurbescherming. Wel dient een omgevingsvergunning voor het vellen van de bomen aan de Valkenstraat bij de gemeente Breda te worden aangevraagd.

5.4 Invasieve exoten

Er zijn geen invasieve exoten aangetroffen binnen het projectgebied. Invasieve exoten zijn daarom niet van toepassing.

6. Conclusies en aanbevelingen

Aan de hand van het voorgaande kan een aantal conclusies worden getrokken en worden aanbevelingen gegeven voor de te nemen vervolgstappen.

In de effectenbeoordeling en de daaruit volgende conclusies is uitgegaan van de werkzaamheden zoals die zijn omschreven in paragraaf 3.2. Veranderingen of afwijkingen hiervan kunnen tot andere conclusies leiden.

Natuuronderzoek heeft doorgaans een juridische houdbaarheid van drie jaar.

6.1 Gebiedsbescherming

6.1.1 Natura 2000

Er zijn mogelijk negatieve effecten te verwachten van het project op het nabijgelegen Natura 2000-gebied. Er dient niet in de bouw- en sloopfase maar wel in de gebruiksfase rekening gehouden met de stikstofdepositie. Het beleid ten aanzien van stikstof kan overigens in korte tijd veranderen. Geadviseerd wordt om in overleg hierover te gaan met de Provincie.

6.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied ligt buiten de grenzen van Natuurnetwerk Nederland, waardoor er geen effecten op de kernkwaliteiten van het gebied (de Mark) zijn. Ook zijn er geen cumulatieve effecten. Het afwegingskader EHS hoeft niet te worden doorlopen.

6.2 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Niet alleen de instandhouding van verblijfplaatsen is van belang, maar ook de instandhouding van het leefgebied. Te allen tijde dient men de zorgplicht in acht te nemen. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. Tabel 6 geeft een overzicht van de maatregelen per soortgroep.

Tabel 6. Samenvatting onderzoeksresultaten en maatregelen.

Soortgroep	Soort	Maatregelen
Grondgebonden zoogdieren	Steenmarter	Nader onderzoek in magazijn.
Vleermuizen	Diverse soorten	Nader onderzoek gebouwen en de bomen op verblijfplaatsen conform Vleermuisprotocol.
Vogels	Gierzwaluw en huismus	Nader onderzoek gebouwen en tuin conform Kennisdocument.
Reptielen	n.v.t.	-
Amfibieën	n.v.t.	-
Vissen	n.v.t.	-
Flora	n.v.t.	-
Ongewervelden	n.v.t.	-

6.2.1 Grondgebonden zoogdieren

De voorgenomen werkzaamheden kunnen een negatief effect opleveren voor de steenmarter. Nader onderzoek moet uitwijzen of de soort daadwerkelijk gebruik maakt van het projectgebied en of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig is. Het gaat met name om onderzoek in het magazijn deel ten oosten van de tuin.

Nader onderzoek steenmarter

Hier kan het zoeken naar sporen gecombineerd worden met het plaatsen van wildcamera's. In de zomer dienen de camera's ten minste zes weken geplaatst te worden, tenzij er al eerder resultaat is.

6.2.2 Vleermuizen

De bebouwing (moskee, kringloopwinkel en magazijn) en bomen langs de Valkenberg zijn potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. Nader onderzoek moet uitwijzen wat de functie van het projectgebied voor vleermuizen is en of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig is. Er is geen sprake van essentieel foerageergebied of een essentiële vliegroute van vleermuizen.

Nader onderzoek vleermuizen

In de periode half mei tot half juli vinden 3 bezoeken plaats, één rond zonsopkomst en twee rond zonsondergang. Daarnaast vinden er in de periode half augustus tot en met september 2 bezoeken plaats in de nacht.

6.2.3 Vogels

Het magazijn en de kringloopwinkel zijn mogelijk geschikt als nestlocatie voor gierzwaluw en/of huismus. De huismus zou ook nog in de tuin kunnen broeden. Het gebied rond een huismusnest behoort tot het functioneel leefgebied van de huismus. Indien essentieel is dit beschermd. In de moskee worden geen jaarrond beschermde vogels verwacht. Nader onderzoek moet uitwijzen of het projectgebied gebruikt wordt door deze twee soorten en een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig is. In de bomen zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Een check net voor de kap is wel van belang.

De bomen, gebouwen en struiken zijn geschikt als nestlocatie voor algemene broedvogels. Actieve nesten mogen geen negatief effect ondervinden. De bomen en struiken dienen buiten het broedseizoen (half maart – half juli) verwijderd te worden om te voorkomen dat vogels zich erin nestelen. Indien het verwijderen niet plaats kan vinden buiten het broedseizoen, dienen de bomen en struiken voor verwijdering te worden gecontroleerd op de aanwezigheid van actieve nesten. Het broedseizoen kan ook tot laat in de herfst doorlopen voor sommige (duiven)soorten.

Nader onderzoek huismus en gierzwaluw

Huismus

In de periode april tot en met half mei vinden 2 bezoeken plaats, waarbij gezocht wordt naar aanwijzingen voor nesten van huismussen. De eerste ronde is op 14 april 2022 afgelegd. Daarbij zijn geen huismussen waargenomen in of nabij het projectgebied.

Gierzwaluw

In de periode juni tot en met half juli vinden 3 bezoeken plaats in de avond rond zonsondergang, waarbij gezocht wordt naar aanwijzingen voor nesten van gierzwaluwen.

6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Geschikt habitat om te rusten, zich voort te planten of te overwinteren is voor beschermde reptielen, amfibieën en vissen in het projectgebied niet aanwezig. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.2.5 Flora

In het projectgebied zijn geen beschermde planten waargenomen of te verwachten. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.2.6 Ongewervelden

In het projectgebied worden geen beschermde ongewervelden verwacht. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.3 Houtopstanden

De bomen in het projectgebied vallen onder de bebouwde kom houtopstanden en zijn daarom vrijgesteld van de meld- en herplantplicht van de Wet natuurbescherming. Wel dient bij de gemeente een omgevingsvergunning voor het vellen van de bomen langs de Valkenstraat te worden aangevraagd.

6.4 Invasieve exoten

Er zijn geen invasieve exoten aangetroffen binnen het projectgebied. Invasieve exoten zijn daarom niet van toepassing.

Bronnen

Literatuur

- Bos, F., Bosveld, M., Groenendijk, D., Swaay, van C. & Wynhoff, I., De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. - Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Kanter & J.C. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12: 1-432.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, EIS - Nederland, Leiden.
- Grapperhaus, F. 2021. Wet van 10 maart 2021 tot wijziging van de Wet natuurbescherming en de Omgevingswet (stikstofreductie en natuurverbetering). Staatsblad 140.
- Kapteyn, K. 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co, Haarlem.
- Limpens, H., Mosterd, K. & Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV, Utrecht.
- Ministeries van LNV en VROM en de provincies, 2006. Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Websites

- <https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=b6414403ef5e4e9aa8875a7c366209c6>
- <https://mijn.rvo.nl/documents/20448/98667/Lijst+jaarrond+beschermde+vogelnesten/8c628143-438c-4d87-aef9-eeae6a4b7843>
- <https://calculator.aerius.nl/wnb/sources/>
- <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/>
- <https://wetten.overheid.nl/BWBR0038668/>
- <https://www.breda.nl/omgevingsvergunning>
- www.floron.nl
- www.google.nl/maps
- www.natura2000.nl
- www.ndff.nl
- www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten
- www.openstreetmap.org
- www.pdok.nl/
- www.ravon.nl
- www.rvo.nl/onderwerpen/ agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/invasieve-exoten
- www.sovon.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl